

28.3.2018

JELENTÉS

az adósság fenntarthatóságának javításáról a fejlődő országokban
(2016/2241(INI))

Fejlesztési Bizottság

Előadó: Charles Goerens

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS.....	13
INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL.....	15
NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN	16

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

az adósság fenntarthatóságának javításáról a fejlődő országokban (2016/2241(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az addisz-abebai cselekvési program adósságról és az adósság fenntarthatóságáról szóló fejezetére (27–29. o.),
 - tekintettel az ENSZ főtitkárának 2014. július 22-i, 2016. augusztus 2-i és 2017. július 31-i jelentéseire a külső adósság fenntarthatóságáról és a fejlődésről,
 - tekintettel az UNCTAD (ENSZ Kereskedelmi és Fejlesztési Konferencia) felelős szuverén hitelezésről és hitelfelvételről szóló elveire,
 - tekintettel az UNCTAD államadósság-rendezésre irányuló menetrendjére (2015. április);
 - tekintettel a G20-ak fenntartható finanszírozásról szóló operatív iránymutatásaira,
 - tekintettel az ENSZ Közgyűlésének 2014. szeptember 9-i, „Az államadósság-átütemezési folyamatokra vonatkozó többoldalú jogi keret létrehozása felé” című 68/304. sz. határozatára,
 - tekintettel az ENSZ Közgyűlésének 2015. szeptember 10-i, az államadósság-átütemezési folyamatok alapelveiről szóló 69/319. sz. határozatára,
 - tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosa Hivatala által a külső adósságra és az emberi jogokra vonatkozóan létrehozott irányelvekre,
 - tekintettel a fejlesztésfinanszírozásról szóló 2015. május 19-i állásfoglalására (különösen annak (10), (26), (40), (46) és (47) bekezdésére)¹,
 - tekintettel a „Global Financial Integrity” agytröszt jelentésére, amelyek megbecslik az illegális pénzmozgások mértékét és összetételét,
 - tekintettel a keselyűalapok tevékenysége elleni küzdelemről szóló, 2015. július 12-i belga törvényre (Moniteur belge, 2015. szeptember 11.),
 - tekintettel eljárási szabályzata 52. cikkére,
 - tekintettel a Fejlesztési Bizottság jelentésére (A8-0129/2018),
- A. mivel a fejlődő országok államadósságával összefüggő problémák megoldása fontos eleme a nemzetközi együttműködésnek és a fejlődő országokban hozzájárulhat a fenntartható fejlesztési célok megvalósításához;

¹HL C 353., 2016.9.27., 2. o.

- B. mivel a fenntartható fejlesztési célok megvalósítása a fejlődő országokban jelentős beruházásokat igényel, és mivel a jelenlegi finanszírozás ezen a területen jelenleg a becslések szerint évi mintegy 2,5 milliárd USD hiányt mutat¹;
- C. mivel a hitelek jelentik a fejlesztés finanszírozásának egyik lehetséges forrását; mivel a hitelfelvételnek megfontoltnak és kiszámíthatónak kell lennie; mivel a hitelfelvétel költségeit teljes mértékben ellentételeznie kell az adott beruházás megtérülésének, és mivel az eladósodottsággal kapcsolatos kockázatokat alaposan értékelni és kezelni kell;
- D. mivel a '80-as és '90-es évekbeli adósságválság a fejlődő országokban és egy széles körű adósságkönnyítési kampány nyomán az IMF és a Világbank elindította a súlyosan eladósodott szegény országok (HIPC) megsegítésére irányuló kezdeményezést és a többoldalú adósságcsökkentési kezdeményezést (MDRI), hogy előre lehessen lépni a millenniumi fejlesztési célok elérése felé;
- E. mivel a súlyosan eladósodott szegény országok (HIPC) megsegítésére irányuló kezdeményezés és a többoldalú adósságcsökkentési kezdeményezés (MDRI) nem elegendő az adósságválság megszüntetéséhez;
- F. mivel e kezdeményezések, valamint a nyersanyagárak robbanása megerősítette számos fejlődő ország finanszírozását, és mivel a 2008-as pénzügyi válság óta tapasztalható rendkívül alacsony kamatlábak is hozzájárultak az adósságok fenntarthatóságához; mivel azonban a nyersanyagárak csökkentek 2008 óta; mivel új adósságválság indult el az elszegényedett országokban, amelyben Mozambik, Csád, Kongó és Gambia fizetésképtelenek;
- G. mivel a csökkenő nyersanyagárak és az ingadozó tőkeáramlások által kiváltott adósságválságok folyamatos fenyegetést jelentenek az adósság fenntarthatóságára, különösen a fejlődő országok számára, amelyek továbbra is függenek a nyersanyagkiviteltől;
- H. mivel nőtt azon fejlődő országok száma, amelyek az IMF és a Világbank besorolása szerint fenntarthatatlan adósságterhekkel néznek szembe vagy nagy, illetve közepes kockázatot jelentenek, és mivel a legtöbb alacsony jövedelmű ország immár e kategóriák valamelyikébe tartozik;
- I. mivel a Nemzetközi Valutaalap (IMF) szerint a Szaharától délre fekvő afrikai államokban az adósság medián szintje meredeken emelkedett, a 2013-as GDP 34%-ról 48%-ra 2017-ben;
- J. mivel számos ország, köztük Etiópia, Ghána és Zambia adósság szintje a GDP 50 %-a vagy annál nagyobb, és mivel ez jelentős adósságterhet jelent, ha figyelembe vesszük a legtöbb afrikai országra jellemző alacsony adóalapot;
- K. mivel a kormányzati kiadások százalékos arányában az adósságszolgálat jelentősen megnőtt 2013 óta, és mivel ez lényegesen csökkenti az állami beruházások lehetőségét;

¹ World Investment Report 2014 (2014-es beruházási világlejelentés). Beruházás a fenntartható fejlesztési célok megvalósításába: cselekvési terv, UNCTAD 2014, 140–145. o.

- L. mivel az államadósság globális környezete a magánbefektetők, valamint Kína kulcsszereplőkké válásával az elmúlt évtizedekben alaposan átalakult;
- M. mivel a fejlődő országok adósságának összetétele megváltozott, hiszen a magánhitelezők és az üzleti kondíciók egyre jelentősebb szerepet játszanak, amivel erősödik a pénzügyi piacok volatilitásának való kitettségük is, ami az adósság fenntarthatóságára is hatást gyakorol; mivel a nemzeti valutában történő hitelfelvétel megszünteti az árfolyamkockázatot, azonban a hazai tőke hiánya kedvezőtlenül vagy megvalósíthatatlanná teheti azt;
- N. mivel az adósság fenntarthatóságát fenyegető veszélyek közé tartozik a kereskedelem visszaesése, a természeti és az ember okozta katasztrófák, a nemzetközi pénzügyi piacok kedvezőtlen alakulása és áringadozása, de a felelőtlen hitelnyújtás és hitelfelvétel, a közpénzekkel való visszaélések, a sikkasztások és a korrupció is; mivel a belföldi források eredményesebb igénybevétele jelentős lehetőségeket kínál az adósság fenntarthatóságának javítására;
- O. mivel a partnerországokban részt kell venni az adóhatóságok kapacitásainak megerősítésében és a tudásátadásban;
- P. mivel az UNCTAD felelős szuverén hitelezésről és hitelfelvételről szóló elvei és a G20-ak fenntartható finanszírozásról szóló operatív iránymutatásai hasznos hozzájárulások egy normatív keret létrehozásához, azonban a felelőtlen gyakorlatokat elsősorban átlátható szabályok, kötelező erejű és érvényesíthető elrettentő intézkedések, és megalapozott esetekben szankciók alkalmazásával kell megszüntetni;
- Q. mivel az államok adósságának fenntarthatósága nem csak az adósság állományától függ, hanem az általuk adott explicit és implicit (esetleg passzív) pénzügyi biztosítékoktól és egyéb tényezőktől is; mivel a köz- és magánszféra közötti partnerségek gyakran magukban foglalnak kapcsolódó garanciákat, és mivel ugyancsak fontos lehet a jövőbeli bankmentések kockázata is;
- R. mivel az adósság fenntarthatóságának elemzésekor nem szabad kizárólag olyan gazdasági megfontolásokra összpontosítani, mint az adós állam gazdasági növekedési kilátásai és az adósságszolgálat teljesítésére való képessége, hanem figyelembe kell venni azt is, hogy az adósságteher milyen hatást gyakorol az ország azon képességére, hogy minden emberi jognak érvényt szerezzen;
- S. mivel az EU külső beruházási terve és az Afrikával kötött G20 megállapodás keretében a köz- és magánszféra közötti partnerség növekvő felhasználása a fejlődő országokban hozzájárulhat az államadósság növekedéséhez; mivel a köz- és magánszféra közötti partnerség (PPP) befektetőit kétoldalú beruházási megállapodások védik, nevezetesen befektető-állam közötti vitarendezési mechanizmusok, amelyek lehetővé teszik a befektetők számára a fogadó államokkal szembeni pereskedést;
- T. mivel egyes kormányok korrump ügyletek vagy más, a hitelezők által tudottan illegális tevékenységek finanszírozására vettek fel hiteleket, és ez jelentős terhet ró a lakosságra, különösen a legkiszolgáltatottabb népességcsoportokra;
- U. mivel a fejlődő országoknak nyújtott hitelek átláthatósága elengedhetetlen a hitelezés

elszámoltathatóságának biztosításához; mivel az átláthatóság hiánya kulcsfontosságú tényező volt a Mozambiknak nyújtott felelőtlen hitelek támogatásában, amelyet anélkül bonyolítottak le, hogy komolyan ellenőrizték volna az ország hitelvisszafizetési képességét, és utána titokban tartották a pénzpiac és a Mozambik lakossága előtt;

- V. mivel az illegitim államadósság alatt olyan adósságot értünk, amelyet egy rendszer az állam polgárainak érdekeit sértő intézkedések finanszírozására szolgáló fellépések finanszírozása érdekében halmoz fel, és erről a hitelezőknek tudomása van, és mivel ez a rendszer olyan személyes adóssága, amelyet olyan hitelezőkkel szemben halmozott fel, akik jól ismerték a hitelfelvevő szándékait; mivel azonban az egyes hitelezők erőteljes ellenzése miatt nincs konszenzus az illegitim államadósság fogalmával kapcsolatban;
- W. mivel az adócsalás és a káros adóverseny, valamint a határokon átnyúló tevékenységet folytató vállalkozások nyereségátcsoportosítása korlátozza a belső erőforrások mozgósítását; mivel az OECD adóalap-erőzítővel és nyereségátcsoportosítással kapcsolatos kezdeményezése (BEPS) üdvözlendő, azonban nem elégséges e jelenség felszámolására; mivel szükség van egy ENSZ védnöksége alatt működő, adóügyi együttműködésre irányuló kormányközi testület létrehozására annak érdekében, hogy a fejlődő országok egyenlő mértékben vehessenek részt a hatályos nemzetközi adószabályok globális reformjában, amint azt a Parlament 2016. július 6-i, feltételes adómegállapítással és más, hasonló jellegű vagy hatású intézkedésekkel kapcsolatos állásfoglalásában¹ kérte;
- X. mivel a fejlődő és feltörekvő országok illegális pénzmozgásai a becslések szerint évi 1 000 milliárd USD-t tesznek ki, és folyamatosan elszívják ezekből az országokból a millenniumi fejlesztési célok eléréséhez szükséges hazai forrásokat; mivel ezek a pénzmozgások a mozgatórugói a külső hitelfelvételnek és rontják az adósságtörlesztési képességet;
- Y. mivel a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend és az Addisz-Abeba Cselekvési Terv teljesítése magában foglalja új, fenntartható fejlesztési célt szolgáló finanszírozási lehetőségek fontolóra vételét, mint például a pénzügyi tranzakciókra és a külföldi pénznemben történő ügyletekre kivetendő adó létrehozását; mivel a Nemzetközi Fizetések Bankja (BIS) becslései szerint egy 0,1%-os deviza-tranzakciós adó könnyen finanszírozható a fenntartható fejlesztési célokat minden alacsony jövedelmű és közepes jövedelmű országban²;
- Z. mivel fel kell lépni a jogellenes pénzmozgások ellen annak érdekében, hogy azok 2030-ra véglegesen megszűnjenek, többek között az adócsalás elleni küzdelem és a nemzetközi együttműködés olyan intézkedésekkel való fokozása révén, amelyek mind a származási, mind pedig a célországokban elősegítik az adóügyi adatok illetékes adóhatóságok számára történő átadását és az adóügyek átláthatóságát;
- AA. mivel az államadósság-törlesztés megghiúsulásának kezelésére vonatkozó jelenlegi szabályok alapvetően eltérnek a nemzeti jogszabályok által a vállalkozások

¹ Elfogadott szövegek, P8_TA(2016)0310.

² Az adósság fenntarthatóságának felülvizsgálata Afrikában. Háttérdokumentum az ENSZ Kereskedelmi és Fejlesztési Konferencia 2016 Gazdasági Fejlődés Afrikában jelentéséhez: „Adósságdinamika és fejlesztésfinanszírozás Afrikában”.

fizetéseképtelenségére vonatkozóan meghatározott eljárásokról, mivel ebben az esetben nem létezik a jogszabályoknak érvényt szerző független bíró; mivel az IMF, amelynek feladata a nemzetközi pénzügyi rendszer stabilitásának biztosítása, feltételekhez kötött és részletekben folyósított rövid távú hitelek nyújt; mivel a hitelező államok Párizsi Klubja csak az adósságtérhek enyhítéséről dönt a tagok hivatalos, kétoldalú hitelezésével kapcsolatban; mivel a magánhitelezők Londoni Klubja csak a tagok kereskedelmi banki hitelei ügyében dönt; mivel egy adósságtörlesztési nehézségekkel küzdő ország esetén az adósságtrendezéssel kapcsolatos összehangolt, hitelezői döntéshozatalnak nincsen állandó fóruma;

- AB. mivel az IMF továbbra is az államadósság átütemezésével kapcsolatos kérdések megvitatásának legfontosabb fóruma és jelentős hatást gyakorol az Európai Unióra és tagországaira;
- AC. mivel a nehéz helyzetbe került adósokat célzó és az adósságok átstrukturálásának folyamatát megzavaró keselyűalapot romboló tevékenysége nem részesülhet jogi és igazságügyi támogatásban, és mivel további lépéseket kell tenni ezen a téren;
- AD. mivel míg az adósságcsökkentés új lehetőségeket kínált az alacsony jövedelmű országok számára, meg kell jegyezni, hogy ez egy olyan egyszeri beavatkozás az adósság fenntarthatóságának helyreállítására, amely nem vizsgálja a nem fenntartható adósság felhalmozódásának kiváltó okait, és mivel a kihívások – mint a korrupció, gyenge intézmények és a kívülről érkező megrázkódtatásokkal szembeni kiszolgáltatottság – kezelésének prioritást kell biztosítani;
1. hangsúlyozza, hogy a hitelek felelős és kiszámítható igénybevétele elengedhetetlen eszköz a fejlődő országok számára, mivel az biztosítja számukra a méltó jövőt; ezzel szemben hangsúlyozza, hogy a fenntartható adósság a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend teljesülésének előfeltétele; megjegyzi azonban, hogy az adósságfinanszírozásnak csak kiegészítésnek és a második legjobb lehetőségnek kell lennie az olyan, nem adósságfelhalmozó eszközök között, mint az adózási és vámjellegű bevételek, valamint a hivatalos fejlesztési támogatás, ugyanis az adósságfinanszírozás eredendő és jelentős válságkockázatokkal jár, amely megköveteli, hogy az adósságválság megelőzésére és megoldására megfelelő intézményeket hozzanak létre;
 2. megjegyzi, hogy a fejlődő országok hozzáférése a nemzetközi tőkepiacokhoz megkönnyíti számukra a fejlődési célok megvalósításához szükséges források megteremtését;
 3. aggodalommal veszi tudomásul, hogy az elszegényedő országok számára nyújtott hitelezés 2008 óta drámai mértékben megnövekedett; kifejezi aggodalmát egy új adósságválság-ciklussal kapcsolatban; hangsúlyozza a nagyobb átláthatóságnak, a hitelezők nagyobb mértékű szabályozásának és az adózás méltányosságának szükségességét, valamint azt, hogy kevésbé függővé kell tenni az országokat a nyersanyagkiviteltől;
 4. emlékeztet arra, hogy a hitelfelvétel fontos eszköze a fenntartható fejlődés, köztük a fenntartható fejlesztési célok eléréséhez nélkülözhetetlen beruházás támogatásának;
 5. úgy véli, hogy a hitelfelvétel elválaszthatatlanul összefügg más fejlesztésfinanszírozási

eszközökkel, például a kereskedelmi bevételekkel, az adóbevételekkel, a kivándorlók fejlődő országokba irányuló átutalásaival, valamint az állami fejlesztési támogatással; különösen pedig emlékeztet rá, hogy a belföldi források adózás révén való mobilizálása a legfontosabb bevételi forrás a fenntartható fejlődés finanszírozásához; e célból sürgeti az Európai Uniót, hogy a fejlődő országokban fokozza kapacitásfejlesztési támogatást annak érdekében, hogy megfékezze a tiltott pénzügyi mozgásokat, támogasson egy hatékony, fejlődő és átlátható, jó kormányzati elvekkel összhangban lévő adózási rendszert, valamint növelje a korrupció elleni harcban és az ellopott vagyonok visszaszerzésében nyújtott segítségét;

6. aggodalmát fejezi ki az államadósság és a magánszektor adósságának jelentős növekedése miatt számos fejlődő országban, ami kedvezőtlen hatást gyakorol az egészségügyi, oktatási, gazdasági, infrastrukturális és az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló beruházások finanszírozási kapacitására;
7. emlékeztet, hogy az 1990-es években a túlzottan eladósodott államok esetében alkalmazott strukturális kiigazítási tervek súlyosan hátráltatták az alapvető szociális ágazatok fejlődését és korlátozták a biztonság fenntartásához elengedhetetlen állami szerepük ellátásának képességét;
8. hangsúlyozza, hogy nem megengedhető, hogy az adósságcsökkentési intézkedések a kedvezményezett országban gátolják az alapszolgáltatások biztosítását és hátrányosan érintsék az emberi jogok, különösen a gazdasági, szociális és kulturális jogok érvényesülését, valamint a fejlődést;
9. úgy véli, hogy a túlzott (külső) államadósság kialakulásáért a fő felelősség ugyan a politikai vezetést terheli, de az adósoknak és hitelezőknek osztozniuk kell a nem fenntartható adóssághelyzetek megelőzésének és megoldásának felelősségében; tágabb értelemben hangsúlyozza az adósok és a hitelezők közös felelősségét az adósságválság megelőzésében és megoldásában a felelősségteljesebb hitelezés és hitelfelvétel révén;
10. rámutat arra, hogy a támogatásötvözés miatt adósságbuborék alakulhat ki, mindenekelőtt a Szaharától délre fekvő afrikai országokban és a karibi térség országaiban, amelynek következtében korlátozott bevételekkel rendelkezének a hitelek visszafizetéséhez; ennek megfelelően felszólítja a segítséget nyújtó országokat, hogy a támogatásuk nagyobb részét a legkevésbé fejlett országoknak adják vissza nem térítendő támogatások formájában; megismétli, hogy bármely, támogatásötvözés révén a köz- és magánszféra közötti partnerséget előmozdító döntésnek a fejlődő országokban ezen mechanizmusok alapos értékelésén kell alapulnia, különösen a fejlődés és a pénzügyi addicionalitás, az átláthatóság és elszámoltathatóság tekintetében, továbbá alapulnia kell a múltbeli tapasztalatokból levont tanulságokon is; kéri, hogy az Európai Fenntartható Fejlődési Alap (EFFA) értékelése egyértelmű kritériumokat tartalmazzon az adósság fenntarthatóságára vonatkozóan;
11. hangsúlyozza a védelmi mechanizmusok meghatározásának fontosságát annak érdekében, hogy meg lehessen akadályozni, hogy a függő kormányzati kötelezettségek veszélyeztessék az adósság fenntarthatóságát a fejlődő országokban; különösen sürgeti a multilaterális fejlesztési bankokat, hogy a köz- és magánszféra partnerségére alapuló projektek pénzügyi kockázati hatásvizsgálatát előzetesen hajtsák végre (figyelembe véve ezen PPP projektek teljes időtartama alatti összes pénzügyi kockázatot) azért, hogy

az adósság fenntarthatósága ne kerüljön veszélybe a fejlődő országokban; úgy véli, hogy az IMF-nek és a Világbanknak minden PPP-költséget bele kell foglalnia az adósságfenntarthatósági elemzésükbe;

12. úgy véli, hogy a jelenleg hatályban lévő szabályok és eszközök nem elégségesek, illetve kevésbé vagy nem eléggé kötelező jellegűek;
13. kéri az EU-t és tagállamait, hogy aktívan küzdjenek az adóparadicsomok, az adókikerülés és a jogellenes pénzmozgások ellen, amelyek csak növelik a fejlődő országok adósságát, működjenek együtt a fejlődő országokkal az agresszív adókikerülési gyakorlatok megakadályozása érdekében, és keressék annak eszközeit, hogy hogyan lehet segíteni a fejlődő országoknak abban, hogy ellenálljanak az adóverseny jelentette nyomásnak, ami kedvezőtlenül befolyásolná a fejlődés támogatására fordítható nemzeti erőforrások mobilizálását;
14. úgy véli, hogy az állami vezetés által az államháztartás rovására elkövetett sikkasztás feltárása esetén a hitelezőknek figyelmeztető intézkedéseket, és azok hatékonyságának hiányában megfelelő szankciókat kell kezdeményezniük, melyek a felfüggesztéstől akár a szerződésben megállapított feltételek lejárta előtti visszafizetés kötelezettségéig is terjedhetnek;
15. kéri a Bizottságot és az EU tagállamait, hogy támogassák a fejlődő országokat az államadósságukat érintő adatok nyilvános elérhetőségének elősegítésében, és támogassák a társadalmi felvilágosítást ezen a területen, mivel a fejlődő országok esetében ritkán érhetőek el részletes információk a civil társadalom számára a ország pénzügyi helyzetéről;
16. felszólít olyan jogszabályok kidolgozására, amelyek megakadályozzák a nyilvánvalóan korrump kormányok számára történő hitelezést, és szankcionálják azokat a hitelezőket, akik ennek tudatában nyújtanak számukra hiteleket;
17. felhívja a Bizottságot, hogy az összes jelentős nemzetközi szereplővel és az érintett országokkal egyeztetve, többoldalú megközelítést alkalmazva dolgozzon ki egy valódi stratégiát tartalmazó fehér könyvet a fejlődő országok túlzott eladósodottsága elleni küzdelem érdekében, meghatározva valamennyi érintett szereplő jogait, kötelezettségeit és feladatait, és gondolkozzon el a legmegfelelőbb intézményi megoldásokon az adósság problémája méltányos és fenntartható kezelésének biztosítására; támogatja hitelkezelésre vonatkozó magatartási kódex létrehozását az intézményi, politikai és magánszereplőkre vonatkozóan;
18. hangsúlyozza, hogy a legtöbb fenntartható fejlődési cél integrálható az emberi jogokkal, és így célul szolgálhat a szegénység elleni küzdelemben, ellentétben az adósság visszafizetésével, amely pusztán egy eszköz;
19. támogatja az ENSZ Emberi Jogi Főbiztos Hivatalának a külső adósságra és az emberi jogokra vonatkozó irányelveit, amelyek szerint a fenntartható fejlődési célok eléréséhez való jognak elsőbbséget kell élveznie az adósság visszafizetésére vonatkozó kötelezettséggel szemben; kéri az Európai Unió tagállamait, hogy támogassák az emberi jogi hatásvizsgálatok rendszeres felhasználását a Nemzetközi Valutaalap és a Világbank által végzett adósság-fenntarthatósági vizsgálatok részeként;

20. kéri az Európai Uniót és tagállamait, hogy igazodjanak ezen elvekhez kétoldalú hitelnyújtásaik, illetve a nemzetközi pénzügyi intézményeken belüli fellépésük során;
21. megjegyzi, hogy az IMF–Világbank adósságfenntarthatósági elemzését általában hitelezők használják útmutatásként a hitelezéseikhez; hangsúlyozza a buktatók kezelésének szükségességét, leginkább a magánszektor külső adósságának nyomon követését és az emberi jogok tiszteletben tartásának hiányát;
22. felhívja a fejlesztési partnereket annak értékelésére, hogy milyen hatást fejt ki az adósságszolgálat a súlyosan eladósodott országok finanszírozási kapacitására a fenntartható fejlesztési célok fényében, amelyeket 2030-ig kötelesek teljesíteni, és amelyeknek elsőbbséget kell élvezniük azon hitelezők jogaival szemben, akik tudatosan nyújtanak hitelt korrump kormányoknak;
23. támogatja az ENSZ Kereskedelmi és Fejlesztési Konferenciájának (UNCTAD) ajánlását, mely szerint létre kell hozni egy Afrikai Nyersanyagár-Stabilizációs Alapot annak érdekében, hogy a nyersanyagárak csökkenése esetén kevésbé kelljen hitelfelvételhez folyamodni;
24. felszólítja a tagállamokat és a hitelező államokat, hogy a fenntartható fejlesztési célú beruházásokra nyújtsanak több támogatást, és tartsák magukat azon hosszú távú ígéretükhöz, mely szerint a jövőben a bruttó nemzeti jövedelem 0,7%-át biztosítják hivatalos fejlesztési támogatásként; felszólítja a tagállamokat és a hitelező államokat, hogy ezt a támogatást hitelek helyett inkább vissza nem térítendő támogatás formájában nyújtsák, amennyiben az értékelő jelentésekből az derül ki, hogy az államháztartás romlása tartósan veszélyezteti a fenntartható fejlesztési célok megvalósítását; ezenkívül sürgeti a hitelt nyújtó országokat, hogy a fenntartható fejlesztési célok elérése érdekében új, innovatív és diverzifikált finanszírozási forrásokat hozzanak létre, mint például a külföldi pénznemben történő tranzakciók adóját és a pénzügyi tranzakciós adót, amely hozzájárulhat minden egyes ország adósságának fenntarthatóságához, különösen pénzügyi válság idején;
25. aggodalmát fejezi ki a hivatalos fejlesztési támogatás jelentéstételi kritériumainak a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) Fejlesztési Támogatási Bizottsága (DAC) által történt átdolgozásával kapcsolatban, különösen a magánszektorbeli eszközök tekintetében, ugyanis a kibővített jelentéstételi kritériumok ösztönzést adnak bizonyos segítségnyújtási formák használatára, leginkább a hitelekre és garanciákra; megjegyzi, hogy miközben ezek a megbeszélések folyamatban vannak, az adományozóknak engedélyezett bizonyos kölcsönöket és garanciákat hivatalos fejlesztési támogatásként (ODA) jelenteniük anélkül, hogy elfogadott szabályrendszert alkalmaznának; hangsúlyozza az átláthatóságra és eladósodottságra vonatkozó biztosítékok beépítését;
26. hangsúlyozza, hogy elő kell segíteni az átláthatóságot az érintett szereplők elszámoltathatóságának előmozdítása érdekében; hangsúlyozza az államadósság-rendezéshez kapcsolódó adatok és folyamatok megosztásának szükségességét;
27. támogatja az ENSZ által a felelős hitelezési politika érdekében a kereskedelem és a fejlesztés vonatkozásában meghatározott elveket és kéri, hogy az EU támogassa ezek végrehajtását, amelyek hangsúlyozzák a hitelezők és a hitelfelvevők közös felelősségét

(az UNCTAD felelős szuverén hitelezésről és hitelfelvételről szóló elvei), valamint az állami finanszírozási műveletek feltétlenül szükséges parlamenti ellenőrzését; úgy véli, hogy a UNCTAD felelősségteljes hitelezésről és hitelfelvételről szóló elveit jogilag kötelező erejűvé és kikényszeríthetővé kell tenni;

28. úgy véli, hogy az átláthatóság és az elszámoltathatóság elengedhetetlenek a felelősségteljes állami hitelezés és hitelfelvétel támogatásához; ennek érdekében kéri a tagállamokat, hogy támaszkodjanak az Addisz-Abebai cselekvési menetrendben tett kötelezettségvállalásokra és a G20 fenntartható finanszírozásról szóló operatív iránymutatásaira, hogy a hitelezők felelősségteljesebbek legyenek a hitelekkel az átláthatóság és elszámoltathatóság jelenlegi elveire támaszkodva – amelyek a nyersanyag-kitermelő iparágakban érvényesülnek elsősorban (a nyersanyag-kitermelő iparágak átláthatóságára irányuló kezdeményezése – EITI); továbbá segítsék elő az államadóssággal kapcsolatos adatok nyilvános hozzáférhetőségét, beleértve a függő kötelezettségeket is, ezen adatoknak egy központi nyilvántartásba történő összeállítása révén; felhívja a tagállamokat, hogy rendszeresen tegyenek közzé információt a fejlődő országokba irányuló hitelnyújtási tevékenységükről;
29. hangsúlyozza kötelező erejű nemzetközi szabályokról kell megállapodni a tisztességtelen célú és törvénytelen hitelek problémájának kezelésére; ezért úgy véli, hogy az adósság-átütemezést független adósságellenőrzéssel kell támogatni a törvénytelen és tisztességtelen célú hitelek egyéb hitelektől való megkülönböztetése érdekében; hangsúlyozza, hogy a törvénytelen és tisztességtelen célú hiteleket semmissé kell nyilvánítani;
30. sajnálja, hogy a tagállamok 2015-ben, a 2015. szeptember 7-i 11705/15 tanácsi közös álláspont elfogadását követően megtagadták az ENSZ Közgyűlésének az államadósság-átütemezési folyamatok alapelveiről szóló 69/319 sz. határozata jóváhagyását, amelyet pedig az ENSZ Közgyűlése a többség szavazatával 2015. szeptember 10-én elfogadott;
31. hangsúlyozza az IMF szintjén és az ENSZ keretein belül tett intézkedések következetességének fontosságát és a tagállamok álláspontjának lehető legjobb összehangolását;
32. hangsúlyozza az adósságválság igazságos, gyors és fenntartható módon történő megoldását egy nemzetközi adósságkezelő mechanizmus létrehozása révén, amely az UNCTAD államadósság-rendezési ütemtervére, valamint a Nemzetközi Adósságátütemezési Bíróság létrehozására, az úgynevezett „Stiglitz” Bizottság ötletére épül;
33. kéri a tagállamokat, hogy aktiválják az ENSZ Közgyűlésének 2015. szeptember 10-i, 69/319. számú határozatával elfogadott mandátumot az alábbiak érdekében:
 - (a) korai, figyelmeztető mechanizmusok létrehozása, amelyek az adósság fenntarthatóságának szélesebb körű romlásáról szóló jelentéseken alapulnak, és segítik a súlyosan eladósodott országok kockázatainak és gyenge pontjainak korai szakaszban történő azonosítását;
 - (b) az IMF-el egyeztetve, egy többoldalú jogi keret létrehozásának lehetővé tétele az államadósságok rendezett és kiszámítható átstrukturálására, annak elkerülése

érdekében, hogy azok fenntarthatatlanná váljanak, és hogy javuljon a kiszámíthatóság a befektetők számára; felhív a fejlődő országok méltányos képviselőit a nemzetközi pénzügyi intézmények döntéshozó szerveiben;

(c) annak biztosítása, hogy az EU támogassa a fejlődő országokat a korrupció, a bűncselekmények, az adókikerülés és a pénzmosás elleni küzdelemben;

34. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy nemzetközi fórumokon dolgozzanak, és a magánszektormmal együtt alakítsanak ki egy olyan szabályozási keretet, amely a fejlődő országoknak nyújtott hitelekre vonatkozó feltételek és e hitelek tulajdonjogának teljes átláthatóságát biztosítja, mint például az Átlátható Hitelezési Szerződés, amely néhány pénzügyi intézet közötti megbeszélés tárgya;
35. sajnálatát fejezi ki a Tunéziához hasonló országokra nehezedő nyomás miatt, amely arra ösztönzi őket, hogy ne végezzenek nyilvános ellenőrzéseket a hitelek eredetére és feltételeire vonatkozóan; felszólítja az Európai Uniót, hogy dolgozzon együtt segítséget nyújtó országokkal és nemzetközi szervezetekkel, mint például az IMF, hogy megvédjék és támogassák az államok azon jogát, hogy nyilvános hitelvizsgálatot végezzenek;
36. sürgeti egy fizetéseképtelenség veszélye esetén alkalmazandó jogszabály elfogadását, amely szerint a hitelező elesne attól a jogától, hogy bíróság elé idézze a hitelfelvevő államot, amennyiben az adott hitelt nem engedélyezi megfelelően nemzeti parlamentje;
37. felszólítja a tagállamokat, hogy a Bizottság kezdeményezésére fogadjanak el egy rendeletet a keselyűalapok adósságokkal kapcsolatos spekulációja elleni küzdelemlről szóló belga jogszabályok mintájára;
38. kéri, az intézményi és magánhitelezőket, hogy fogadjanak el adósságtörlesztési moratóriumot természeti katasztrófákat vagy súlyos humanitárius válságokat – ideértve a bevándorlók tömeges érkezését is – követően, lehetővé téve a hitelfelvevők számára, hogy minden eszközt a normális kerékvágásba való visszatérésre használjanak fel;
39. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

INDOKOLÁS

Az adósság lehet hasznos és káros is. Hasznos, ha a hitelből finanszírozott eszköz még használható, amikor amortizálásra kerül. Balszerencse forrása viszont, ha a kölcsönvett pénzből fogyasztási kiadásokat finanszíroznak, vagy ha azt korrupció dézsmálja meg. Hitelből tartós beruházásokat, készpénzből pedig a fogyasztási kiadásokat kell finanszírozni. Ez kellene legyen a követendő magatartás úgy a magánszemélyek, mint az egyéb gazdasági vagy politikai szereplők számára. A laza hitelfelvétel az amortizáció terhét a következő generációkra hárítja. A laza hitelezés felelőtlen kockázatvállalást jelent mind a megtakarítók, mind a hitelfelvevők részéről.

E jelentésnek nem az a célja, hogy egy újabb helyzetjelentést adjon a fejlődő országok adósságáról. Célkitűzése, hogy az Európai Uniót felruhazza néhány olyan alapvető szabállyal, amely ha nem is oldja meg a túlzott eladósodás problémáját, de legalább megakadályozza a helyzet további romlását. Ennek érdekében fontos figyelembe venni interakcióik főbb aggregátumait. Ezt követően célszerű lenne elfogadtatni az intézményi, politikai és magánszektorbeli szereplőkkel egy magatartási kódexet, amely biztosítja, hogy a hitelfelvétel a megoldás része legyen, ne pedig egy olyan ördögi kör kezdete, amely a gazdaság hanyatlásához, társadalmi nyomorhoz, biztonsági problémákhoz és kormányzati válságokhoz vezet a fejlődő országokban.

Az Európai Unió az egyik legfontosabb szereplő, amely arra törekszik, hogy külső fellépéseinek része legyen a demokrácia előmozdítása, a nemzetközi jog és az emberi jogok tiszteletben tartása, a kiegyensúlyozott partnerségen alapuló megközelítés és a szegénység felszámolása. A 2030-as stratégia keretében abszolút prioritásként határozta meg a fenntartható fejlődési célokat.

A fejlesztési együttműködésben játszott világelső szerepének köszönhetően az EU megkerülhetetlen hivatkozási ponttá vált az e területen tevékeny más országok számára, de lehetne még jobban is csinálni. Vezető szerepe miatt előnyben kell részesítse a többoldalú megközelítést azokban az esetekben, amikor az erőfeszítések összehangolása valódi hozzáadott értéket teremthet.

Ezért az EU-nak, a Bizottságnak és a tagállamoknak új ívet kell adniuk a fejlesztési támogatásoknak, jobban keretbe foglalva a fejlődő országok számára nyújtott hitelezést. Az olyan, korrupció által sújtott államoknak történő hitelnyújtás, ahol a finanszírozást elsősorban az állam élén álló ragadozók gazdagodására használják fel, egyszerre minősíti negatívan a hitelezőt és a hitelfelvevőt. Az a kormány, amely parlamentje jóváhagyása nélkül vesz fel hitelt elkerüli a nyilvános vitát, és kevésbé törődik népe valódi igényeivel. Azok számára azonban, akik továbbra is ragaszkodnak egy ilyen országnak való hitelezéshez – ezzel adott esetben támogatva és bátorítva a közpénzekkel való visszaéléséért felelős személyeket – nem szabad lehetővé tenni a tőkéjük visszaszerzését abban az esetben, ha az adós országnak fizetéseképtelenséggel kell szembenéznie, és tagállamaink alkalmazandó szabályait ennek megfelelően kell kiigazítani.

Az adósságok átstrukturálása nem maradhat tovább tabu az Európai Unió számára. Az A/RES/70/1 sz. ENSZ-határozat elfogadásával a fenntartható fejlesztési célok elérése kiemelt prioritást kap. Amennyiben hagyjuk, hogy egyes államok lazán kezeljék a hitelfelvételt, illetve a hitelezést, az komolyan veszélyeztetheti ezt a kötelezettségvállalást. A többoldalú

együttműködés szintén fontos eleme lehet annak, hogy megoldást találjunk a túlzott államadósság miatt kialakuló megfosztottság, mélyszegénység és bizonytalanság problémájára. Az UNCTAD előremutató e kérdésben, és e jelentés támogatja és magáévá teszi a „Felelős szuverén hitelezésről és hitelfelvételről szóló elvek” című dokumentumában kijelölt utat. Az erősen eladósodott fejlődő országokban nem elkerülhetetlen a nyomor kialakulása.

Az EU és tagállamai változást idézhetnek elő a szuverén hitelezési tevékenységekben részt vevő valamennyi fél felelőssé tétele érdekében. A jelentésben megfogalmazott legfontosabb ajánlások a következők: el kell tántorítani olyan hitelek odaítélésétől, amelyek nem gyakorolnak semmilyen hatást a fejlődésre, a hitelfelvétel vonatkozásában az érintett országok nemzeti parlamentjeit kell döntéshozatali pozícióba hozni, olyan finanszírozási módokat kell előnyben részesíteni, amelyek terhelik a jövő generációit, meg kell állapodni a törlesztéssel elmaradó országok esetében alkalmazandó fizetésképtelenségi eljárásról, elsőbbséget kell biztosítani a fejlődő országok polgárai fejlődéshez való jogának a hitelek törlesztésére vonatkozó kötelezettséggel szemben.

Amennyiben 2030-ig teljesíteni kívánjuk a fenntartható fejlesztési célokat, a cselekvésre már csak 12 évünk maradt. A fejlesztési politikára vonatkozó új európai konszenzus által támasztott elvárások teljesítésére 12 évünk van. Röviden összefoglalva, az EU-nak vissza kell utasítania minden olyan megközelítést, amely nem teszi felelőssé a hitelezőket és az államkötvény-fedezetű értékpapírok kibocsátóit, és az áldozatokra hárítja az adósságválság költségeit.

INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	20.3.2018
A zárószavazás eredménye	+: 17 -: 9 0: 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Beatriz Becerra Basterrechea, Ignazio Corrao, Mireille D'Ornano, Nirj Deva, Charles Goerens, Enrique Guerrero Salom, Maria Heubuch, György Hölvényi, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Stelios Kouloglou, Linda McAvan, Norbert Neuser, Vincent Peillon, Cristian Dan Preda, Lola Sánchez Caldentey, Elly Schlein, Eleni Theocharous, Paavo Väyrynen, Bogdan Brunon Wenta
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Frank Engel, Cécile Kashetu Kyenge, Maria Noichl, Adam Szejnfeld, Rainer Wieland
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (200. cikk (2) bekezdés)	Jill Evans

NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

17	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea, Charles Goerens, Paavo Väyrynen
ECR	Nirj Deva
EFDD	Ignazio Corrao, Mireille D'Ornano
GUE/NGL	Stelios Kouloglou, Lola Sánchez Caldentey
S&D	Enrique Guerrero Salom, Cécile Kashetu Kyenge, Linda McAvan, Norbert Neuser, Maria Noichl, Vincent Peillon, Elly Schlein
VERTS/ALE	Jill Evans, Maria Heubuch

9	-
ECR	Eleni Theocharous
PPE	Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Frank Engel, György Hölvényi, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Cristian Dan Preda, Adam Szejnfeld, Bogdan Brunon Wenta, Rainer Wieland

0	0

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodik